

مشهد النذور

(مفيدة عبد الله از دريه امام علي عليه السلام در بغداد)

سيد محمد ساماني

سرشناسه: سامانی، سید محمود، ۱۳۴۴ -
 عنوان و نام پدیدآور: مشهد النذور (مقبره عیدالله از ذریه امام علی علیه السلام در بغداد)
 مشخصات نشر: تهران: مشعر، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری: ۷۶ ص.
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۰-۵۸۷-۶
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیای مختصر
 یادداشت: فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۹۶۰۶۴

مشهد النذور

(مقبره عیدالله از ذریه امام علی علیه السلام در بغداد)

تألیف:	سید محمود سامانی
تدوین:	پژوهش حج زیارت
ناشر:	مؤسسه فرهنگی مشعر
چاپ و صحافی:	چاپخانه مشعر
نوبت چاپ:	اول - تابستان ۱۳۹۴
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
بها:	۱۸۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۰-۵۸۷-۶ ISBN: 978-964-540-587-6

مراکز پخش و فروشگاه‌های مشعر:

تهران: تلفن: ۰۳-۶۴۵۱۲۰۰۳-۰۲۱ / قم: تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۳۸۴۰۰

فهرست

۷	 دیباچه
۹	 مقدمه

فصل اول: زیست‌نامه عبدالله

۱۳	 اصل و نسب عبدالله
۱۶	 معرفی جد و پدر عبدالله بن محمد بن عمر السرف
۲۵	 معرفی پدر عبدالله
۲۵	 معرفی جد و پدر عبدالله بن محمد بن عمر الاطاب
۳۷	 معرفی پدر عبدالله
۴۳	 اوصاف عبدالله نواده امام سجاد علیه السلام
۴۴	 اوصاف عبدالله نواده امیر مؤمنان علیه السلام

فصل دوم: شهادت و مدفن عبدالله

۴۵	 شهادت عبدالله
۴۸	 مدفن عبدالله
۵۲	 وجه تسمیه مشهدالندور
۵۳	 نذر برای عبدالله بن محمد، معروف به ندور

۵۴ بازسازی های مشهد النذور

۵۶ دفن شدگان در جوار مشهد النذور

۵۸ زیارت مشهد النذور

۶۱ فصل سوم: نسل عبيدالله

۶۱ نسل عبيدالله بن محمد بن عمر الاطرف

۶۴ نسل علی الاکبر بن عبيدالله

۶۷ کتابنامه

و مباح

سعادۃ و افعالی انسان شرط پویایی جوامع بشری در سایه شناخت و کارآمد کردن سیر اولیای الهی است. پر آشکار است که سیره اولیای الهی به‌ویژه اهل بیت خاندان وحی علیهم‌السلام به‌عنوان متقن‌ترین آموزه‌های تربیتی، اساسی‌ترین مؤلفه در فرهنگ اسلامی است. شناخت و احیای زندگی آنان و بهره‌گیری از روش و منش و رفتار و گفتار آنان می‌تواند زمینه‌های تعالی و سعادت واقعی انسان را فراهم سازد، از این‌رو پژوهش در آثار اولیای الهی به‌ویژه جست‌وجو در احوال خاندان پاک نبوت که در دامان پرمهر آنان کامل‌ترین انسان‌ها پرورش یافته‌اند به منظور الگوگیری از آنان ضرورت انکارناپذیر مراکز پژوهشی است.

گروه تاریخ و سیره پژوهشکده حج و زیارت در راستای ایفای رسالت خود برای ترویج فرهنگ اصیل اهل بیت علیهم السلام، به شرح حال شماری از چهره‌های تأثیرگذار جهان اسلام در قالب تک‌نگاری‌هایی مستقل پرداخته و در این کتاب‌ها برای دسترسی آسان علاقمندان، زندگینامه تفصیلی هر فرد و معرفی زیارتگاه‌های منسوب به وی و تاریخچه و اعتبار آن ارائه شده است.

در پایان پژوهشکده حج و زیارت لازم می‌داند که از تلاش مؤلف، محترم و ارزیابان و همه دوستانی که در واحد آماده‌سازی پژوهش‌کده در به ثمر رسیدن این اثر تلاش نموده‌اند، سپاسگاری نماید.

انه ولی التوفیق

گروه تاریخ و سیره

پژوهشکده حج و زیارت

مقدمه

زیارتگاه «مشهدالندور» در بمباد، مدفن عیدالله بن محمد ابن عمر الاطرف بن علی الزوادگان امام علی علیه السلام یا عیدالله ابن محمد بن عمر الاشرف بن زین العابدین علیه السلام است. هردوی آنان، محدث و افراد مورد احترام شناخته شده‌اند. مشهور آن است که منصور عباسی، فرد مدفون در مکان یاد شده را در نیمه سده دوم هجری به شهادت رساند. این آرامگاه، به تدریج، به زیارتگاهی مهم تبدیل شد و با اعتقاد مردم و برخی دولتمردان به حاجت‌روا شدن در صورت نذر برای این مرقد، به «قبرالندور» و «مشهدالندور» شهرت یافت.

گفتنی است برخلاف مشهور بودن مرقد عیدالله و اقبال مردم به آن، از جزئیات نسب دقیق و زندگی صاحب مرقد،

اطلاع چندانی در دست نیست و تاکنون نیز درباره او و مرقدش، اثری مستقل به نگارش درنیامده است و تنها برخی منابع، اشاراتی کوتاه به مدفن و نسب عیدالله کرده‌اند. ازاین‌رو تألیف کتابی درباره او همانند دیگر زیارتگاه‌های جهان اسلام، کاری موجه به‌نظر می‌رسد.

نگارنده تا آنجا که ممکن بوده، تلاش کرده است تمام اخبار را که در آنها نامی از عیدالله به میان آمده است، گردآوری کند. کتاب حاضر در سه فصل، تنظیم شده است؛ در فصل نخست به احوال مختلف درباره فرد مدفون در مشهد النذور پرداخته شده است. معرفی پدر، جد و مادر عیدالله بن محمد ابن عمر اشرف و نیز عیدالله بن محمد عمر اطرف و اوصاف هریک از آنان، از دیگر مباحث این فصل است.

در فصل دوم، چگونگی شهادت عیدالله و مدفن او، بررسی شده و ضمن اشاره به وجه تسمیه مرقد به مشهد النذور و همچنین قبرالنذور، به بازسازی‌های آن و نیز افراد صاحب‌نام مدفون در جوار عیدالله، پرداخته است. فصل سوم نیز به فرزندان و نسل عیدالله از نوادگان امام سجاد علیه السلام و نیز عیدالله از نوادگان امام علی علیه السلام اشاره دارد.

در پایان، ضمن تشکر از راهنمایی‌های حجت‌الاسلام

مقدمه

والمسلمین محمد مهدی فقیه بحرالعلوم و معرفی منابع مرتبط
با زندگی نامه مترجم، امید است این اثر، مورد توجه و قبول
پژوهشگران و خوانندگان محترم قرار گیرد و زمینه کارهای
جدید را فراهم سازد.

سید محمود سامانی

قم. مهر ۱۳۹۳. ش

www.ketab.ir